

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 1. februvarja 1900.

Tečaj XXXIV.

Taki so!

Spodnještajarski Slovenci živimo v hudem boju z nemškimi prenapeteži, ki prebivajo po naših krajih. To je dejstvo, to se ne da utajiti. Toda krivo bi bilo, ako bi kdo sodil, da se Slovenci bojujemo proti spodnještajarskim Nemcem, torej brez vsake izjeme. Ne, naš boj velja samo onim, spodnještajarskim Nemcem, ki so nasprotniki naše vere, našega jezika in našega domoljubja. Mi nismo torej sovražni Nemcem, ampak le krivim nazorom in načelom nekaterih spodnještajarskih Nemcev. Kajti vsi oni spodnještajarski Nemci, ki spoštujejo našo vero, naše narodne pravice in naše avstrijsko domoljubje, so naši prijatelji. Do njih nimamo nobenega nasprotstva. Žal, da je takih le malo.

Da pa se bojujemo proti onim Nemcem, ki so nasprotni našim temeljnim načelom in našim najdragocenejšim vzorom, to je naravno in pravično. Da ta boj izvajamo v politiki, gospodarstvu in družabnosti, tudi to je naravno in pravično. Sovražnik se mora napasti z vsemi dovoljenimi sredstvi. V zadnjem času so začeli ti Nemci občutiti posledice boja, katerega so sami zakrivali. Shod Slovincem nasprotnih trgovcev v Mariboru dne 15. januarja bil je gromoglasni: joj! ki se jim je izvil iz ranjenih prs.

Mislili smo, da bo po tem shodu začela nam sovražna nemška stranka iskati potov, na katerih lahko hodi mirno z nami Slovenci in s pametnejšimi nemškimi sobraty na Spodnjem Štajarskem. Toda motili smo se. Ni dovolj, da so nam dosedaj zanikali

vse naše narodne pravice, da so zasramovali našo vero, da so blatili naše duhovništvo, sedaj so začeli žaliti tudi naše avstrijsko domoljubje. Mariborski nemški list, glasilo vseh onih Nemcev, ki nam Slovincem nikdar niso bili le za trohico pravični, je v štev. 8 letošnjega leta priobčil pogovor, kako se avstrijski Nemec pogovarja z materjo Germanijo. Evo nekaj mest iz tega pogovora:

Avstrijski Nemec, list ga imenuje Mihel, pravi Germaniji: «V tej hiši (v Avstriji!) ne strpim več! . . . Ali me ne moreš, draga tetka (Prusija!), sprejeti v svojo družino?» In Germanija (Prusija) odgovarja nemškemu Avstrijcu: . . . «Bodi uverjen, da bom Ti vedno topla zagovornica! . . . Če se ti ne dopade (v Avstriji!), poberi svoja šila in kopita in pridi k nam (v Prusijo!). Brez ropota ne bo šlo. Pa če ti bodo branili (iti v Prusijo), tedaj porabi svoje močne roke, da se s silo (!) iztrgaš (Avstriji).» In nazadnje poljubi Germanija avstrijskega Nemca Mihela ter mu zakliče: «Na svidenje v Berlinu, in potem se ne ločimo več!» Kot konec stoji zapisano: «Mihel pa je bil vesel svoje tetke (Prusije) in še danes upa na skorajno svidenje, po katerem ne bo več ločitve!»

Mi si nočemo beliti glave, zakaj državni pravdnik ni zaplenil tega za vsakega Avstrijca žaljivega sestavka. On že ve, kaj zahtevajo postave in kaj ne. Toda tudi Avstriji in avstrijskemu cesarju zvesti Slovenci vemo, kaj je naša dolžnost nasproti listu, ki tako piše in nasproti stranki, za katero list piše. Kakor v verskih in narodnih stvareh, tako tudi v domoljubnih stvareh ne poznamo nobene

šale. S takim listom in s tako stranko mi nočemo nobenega premirja. Mi ne bomo napadali pravičnih in poštenih Nemcev, a stranki, magari če je tudi nemška, ki izdaje zraven vere in naših pravic tudi Avstrijo, katero mi ljubimo in za katero so najboljši sinovi slovenskega naroda na tolikih bojiščih morali prelivati dragoceno kri, taki stranki ne moremo pripoznati pravice do obstanka. Slovenci, s stranko, ki tepta našo vero, naše narodne pravice in naše avstrijsko domoljubje, nobene zveze ne v politiki, ne v gospodarstvu ne v družabnosti!

Slovenska šola v Št. Ilju.

Prijetno, mirno življenje so vzivali v Št. Ilju v Slovenskih goricah, dokler ni prišel med nje Egon von Pistor. Od istega časa se je začel narodnostni prepir, in v Št. Ilju ni več pravega miru. V kraju, kjer ni toliko Nemcev po rodu, da bi jih ne mogel presteti na prstih, ustvaril si je Pistor s pomočjo svojih viničarjev in drugih odvisnih ljudi lastno nemško stranko, ki ga je vzdignila na županski stol ter mu podelila s tem nekako moč in nekaki upliv v Št. Ilju. Toda razumnejši ljudje, cvet šentiljske župnije, so ostali zvesti svojemu slovenskemu imenu ter niso hoteli plesati, kakor je godel Pistor na svojo nemško piščalko. Vsled tega nemštvo v Št. Ilju ni hotelo napredovati.

Takrat je Pistor obrnil svoj pogled na šentiljsko šolo. Cesar sam ni mogel doseči, naj bi dosegla šola. Toda razsodnejši Šent-

Listek.

Na jug!

Črtica s pota. — Avgustin Stegenšek.

(Dalje)

Ko je pustošil Atila, «šiba božja,» bogate pokrajine severne Italije, so se zatekli marsikateri Rimljani na blizu morskega obrežja ležečo otoke. Tako je pobegnil na otok Grado škof oglejski, tako so tedaj dobili tudi beneški otoki svoje prve stanovalce. Stoletja so pretekla, predno so se iz tega revnega početka razvile Benedke v najbogatejše trgovsko mesto srednjega veka. Davno že so bili Benečanom otoki pretesni. Na hloedih, katere so sekali na slovenskem Krasu in zabijali v plitvo morsko dno, so stavili nove palače in cerkve. Odtod tudi značaj mesta. Kakor otoki rastejo po nekod hiše neposredno iz morja, ki v neštevilnih žilah in žilicah preprega celo mesto. Ni ga menda znamenitejšega prostora, kamor bi te ne popeljal čolnič. Pa tudi krasnih potlakanih trgov ne manjka, ne manjka tudi ozkih pešpotov in stez. Samo pazi, da ne greš zastoj! Zdaj moraš na levo, da prideš na mostič, katerih je blizu 400 razpetih nad zalivi, zdaj na desno, zdaj ozko med trinadstropnimi hišami,

da se dotikaš ob obeh straneh zidu, če opreš roki ob kolk, zdaj moraš morda celo nazaj, ker neha ulica med dvema zidoma tik morja. Ako hočeš hitro do cilja, glej ga gondolijera! Kako mehko se ziblje njegov črnoobojni čolnič na zeleni gladini! Za teboj pa stoji gondolijer. V obeh rokah drži vesla, ki ti pred očmi kopljeta v umazani vodi. Včasi ju vzdigne in zopet spusti, da pluskneti na gladko površje in porineta čoln še hitreje naprej. Kako spretno tu šviga! Ob voglu palač iz rezanega kamna ti smukne za las mimo, nikdar se pa ne ravsnje.

Kdo bi mogel opisati vsa čuda človeške spretnosti in umetnosti, ki so je vstvarile Benedke. Kaj more pokazati slika, koliko manj šele more dopovedati beseda! Čegavo pero bi moglo zabeležiti utis, ki ga napravi samo cerkev sv. Marka!

Ko stojiš na trgu pred njo, se ti zdi, da vidiš viseti pisano preprogo iz nebes. V širokih lokih hiti preddvorana mimo tebe, pod njimi te vabi petero vrat vstopiti v cerkev; pri dveh ožjih stranskih lokih pa se zasuje dvorana okoli oglov in spremlja cerkev ob straneh do poprečnega križvega debla. Zakaj cerkev je zidana v podobi enakokrakega križa. Te loke na pročelju veže zgornaj kamnita ograja, za katero je širok hodnik, da bi se lahko srečavala dva voza. Za hodnikom

pa se še enkrat povspne zid v petero, enako kakor spodaj, širokozaokroženih lokih, ki končujejo v šiljastih vrhah s kipi na višini; ob straneh jih obroblija listje iz kamna, iz listja pa rastejo dopsne podobe s pozlačenimi kronami na glavah. Znad tega slikovitega venca, spletenega iz kipov in rastlinstva, ti kimajo kakor sive pleše štiri pepelnate kupole in se čarobno spajajo s sinjim obnebjem. Izpod lokov pa ti pripovedujejo živobojni mozajiki o življenju Zveličarjevem in o sv. Marku. Tik tebe pa sili zvonik v nepretrgani napvični črti nebo in še le pod sklepno ograjo daje prostor visokim linam. Nad ograjo pa se zopet povspne v visokozašiljeni piramidi, ki ti namigava kakor prst in te vabi, ko se bližaš Benedkam, bodi po suhem bodi po morju.

Zunanji krasoti odgovarja znotranja. S pisanimi mozajiki odeta veža nas pripravi na slikovito lepoto cerkve same. Tloris ima podobno križa. Na osrednji četverokot se naslanja proti vshodu in zahodu, proti jugu in severu še po en četverokot z enakimi stranicami; nad vsakim četverokotom pa se oboči plitva kupola. Pravzaprav pa je vsaka veja tega križa deljena v tri ladije, srednjo široko, in dve ožji ob straneh, ločeni po hodnikih, ki se spenjajo ko ozki mostiči od stebrov do stebrov, podprti še s tenkimi steberčki. Tla

iljčani, njim na čelu nepozabni Sorko, so se ustavili nakanam Pistorjevim ter niso pristili, da bi se njih šola, svetišče vzgoje in omike, spremenila v priprosto ponemčevalnico. Pistor je bil prisiljen zidati s pomočjo šulferajnovi novo šolo, katera pa se nikdar ni mogla povspeti do kake slave. Pistor sam ni hotel pošiljati svojih otrok v nemško šolo, ampak jih je dal raje poučevati doma po slovenskih učiteljih. Vse je poskušal Pistor, da bi povzdignil nemško šolo, vse zaman. Ko je s pomočjo mariborskega okrajnega glavarja pridobil nemški šoli deželno oskrbovanje in s tem naložil Šentiljčanom občutljive vzdrževalne stroške, zavlada je med ljudstvom nova nevolja in ljudstvo se je z ogorčenostjo povpraševalo: »Kaj nam treba te nemške šole, kaj nam treba novih stroškov.«

Pistor je vedel, da si nemška šola ne bo nikdar zadobila zaupanja Šentiljčanov in za to se je vedno z enim očesom gledal na dvojezično šentiljsko šolo. A šolo je vodil značajan mož, zaveden Slovenec, priznan vzgojatelj gospod Karol Sorko in ta je branil šentiljsko šolo kakor svoje oko, da ne pride Pistor do nje. Sedaj pa nam je nemila smrt nagloma in nepričakovano vzela drago življenje našega Sorka, in Pistorju je vzrastlo novo upanje. Po vseh časnikih vabi in bobna, naj prosijo za izpraznjeno nadučiteljsko mesto nemško misleči učitelji, ki pa so usposobljeni tudi za slovenski jezik, po domače povedano, naj prosijo za njo nemškutarski učitelji, kojim je več za nemško politiko nego za šolo. Z nemškutarskim nadučiteljem si pridobi Pistor večino v krajnem šolskem svetu in potem je tudi usoda dvojezične šole zapečatena.

Slovenci smemo z vso pravico zahtevati, da pride na nadučiteljsko mesto v Št. Ilju dobro usposobljen in značajan slovenski učitelj, ne pa Pistorjev političen somišljenik. Šentiljska šola in posebno ondotno nadučiteljsko mesto je naša narodna posest in mi smo prepričani, da nastane med zavednim slovenskim ljudstvom na Spodnjem Štajerskem viharna nevolja, ako se nam odvzame ta posest iz naših rok ter položi v tuje roke. Nemci in nemškutarji imajo itak v Št. Ilju svojo nemško šolo, nam se naj pusti naša dvojezična šola. Ne dvomimo, da bodo poklicani slovenski činitelji storili vse, kar je za varstvo naših pravic v tej stvari potrebno. Uničevalna bi bila sodba narodova, ako bi tega ne storili.

in stene leskečejo v pisanem marmorju, v višini hodnikov pa se začena zlati mozajik, ki odeva s čarobno krasoto kupole in stene. Po tej zlati preprogi pa so posejane kakor cvetlice mične podobe v prav krepkih potezah. Kaj je mozajik: Podoba, sestavljena iz samih barvanih štirivoglatih klinčkov. Stari Rimljani so znali posebno lepo sekati tanke plošče belega, rudečega, črnega in rumenega marmorja in so stikali potem te kamenčke v podobe. Za bolj žive barve se pa koljejo steklene plasti v male koščke, ali se pa tudi prevleče steklo z zlato peno in da je ta, takozvani zlati mozajik-ten, trpežnejši, se potegne čez peno še prozorna steklena lupina in potem se šele razdrobi v drobne klinčke. Ti klinčki se potem zatikajo drug poleg drugega v svež omet, vendar tako da je za spoznanje med njimi prostora. Ko se omet utrdi je taka slika najbolj trdežna, pa tudi najbolj veličastna. Zdej pa še nekaj besed o podobah samih! V dupljini nad velikim oltarjem stoluje Kristus; on je kralj v cerkvi. Njegovo življenje, trpljenje in poveljčanje je predmet skoro vsem slikam. V eni kupoli je na vrhu naslikan prestol pregrnjen z mažnim plaščem, na tem pa leži zaprta knjiga — evangelij. Nad knjigo pa plava golobček — sv. Duh. Odtod hité žarki nad glavo Marije in apostolov, ki sedijo v krogu okoli s knjigami v

Politični ogled.

Novo ministerstvo ima polne roke dela s štrajkom premogarjev na Češkem in Moravskem ter s spravo med Čehi in Nemci. Toda nobeno delo ne gre gladko izpod rok. Posestniki premogokopov se branijo izpolniti zahteve delavcev, čeprav so te jako skromne in opravičene. Vlada se trudi na vse načine, da bi spravila posestnike in delavce ter s tem odpravila štrajk. Zavoljo štrajka vstaja namreč že mnogo neugodnosti. Nekatere fabrike so ustavile delo, nekatere železnice pa promet, ker nimajo premoga. Tudi na Dunaju se bojijo, da jim zmanjka premoga, ako štrajk kmalu ne preneha. V spravni pogajanjih med Čehi in Nemci se tudi prikazujejo težkoče. Nemška narodna stranka spočetka ni hotela privoliti v spravo, potem pa si je zopet premislila. Po Svečnici se bodo začeli spravljati. Večina politikov je mnenja, da iz sprave ne bo kaj prida, ker bodo Nemci hoteli vse imeti, a Čehom nič dati. A tudi to že pričakujemo, da kadar se bodo pogajanja vsled nemške trmoglavosti razbila, potem bodo Nemci kričali, da so Čehi nespravljivi. V Avstriji ne bo prej miru, dokler ne bo ministerstva, ki bo tudi Nemcem pokazalo, da jim je kos.

Na Goriškem je pri dopolnilni državno-zborski volitvi zmagal grof Coronini, ki se je pred meseci poslanstvu odpovedal, a sedaj zopet sprejel izvolitev. Njegova protikandidata sta bila dr. Stanič in vitez dr. Tonkli. Zadnji ni dobil mnogo glasov, a dr. Stanič je še le v ožji volitvi propal.

Čuden občinski sklep. Občinski zastop v Porečah na Koroškem je sklenil zahtevati, da se v vseh uradnih izkazih Poreče zaznamujejo kot nemški kraj. To je ravno tako, kakor če bi okrajni zastopi mariborski, marenberški, gornjeradgonski in slovenjebistriški sklenili zahtevati, da se okrajni zaznamujejo kot nemški okraj. Ves svet bi se jim smejal!

Volitev župana v Pragi. Praški mestni zastop si ne more izvoliti župana. Že večkrat so volili, a vsakokrat dobi Staročeh dr. Srb 43 glasov, Mladočeh dr. Podlipny pa 42, a po občinskih določilih mora župan postati le tisti, ki dobi najmanj 46 glasov. Morda se Staročehi in Mladočehi še pobotajo.

Kitajski cesar Kwang-si je bil od svoje vladajočje matere prisiljen, da je odstopil vladarstvo svojemu 9letnemu sinu Putsingu. Koj ko je odstopil, je tudi že umrl. Pravijo, da se je sam ustrelil, drugi pa, da ga je mati dala umoriti.

rokah in s sandali na nogah. Čakali so svetega Duha; ko so ga pa prejeli, zdaj razumejo tudi zaprto knjigo sv. evangelij, zdaj lahko hite v svet, kam? Pod vsakim apostolom sta po dva zastopnika različnih narodov. Tu berem: Romani, tu zopet: Sarmatea, tam pa: Phrygii. O srečni narodi, katerim je došla tako zgodaj sv. blagovest! To misel izražajo tudi angeljčki, ki na štirih kotih, kjer se kupola naslanja na stebre, pojejo veselo božično glorio, katero imajo zapisano na listih. — »Kakšen pa je altar?« me bodele vprašali. »Je-li vreden take cerkve?« Pod streho, katero nosi čvetero umetno zrezljanih stebričev je altarna rakev z grobom sv. Marka, tovarišem sv. Petra in učencem Gospodovim, nad altarjem pa — o kras — je menda kaka dva metra visoka zlata tabla iste dolžine ko altar. V peterih vrstah so nanizani gotiški loki, v vsaki vrsti različni po velikosti in obliki, a vsi nedosegljivi radi droboizdelanih podob. Pod življenjem Kristusovim ti v drugi vrsti slika umetnik življenje Marijino; spodaj te razveseljuje veličastna procesija nebeških duhov-angeljev, še nižje ti govorijo apostoli o sreči nebeški, in v najnižji vrsti ti pričajo starozakonski preroki, da je tisti, ki se daruje na altarju, res pričakovani Mesija in Sin božji! Pa tudi teh slik se ni dotaknil čopič slikarjev, ampak

Vojna v Južni Afriki. »Nazaj ne gremo več!« je zaklical angleški general Buller svojim vojakom, ko je prekoračil reko Tugelo ter se napotil proti Ladysmithu, kjer imajo Buri angleške vojake pod generalom Whitom ujet. Toda zdaj je general Buller vesel, da je mogel nazaj čez Tugelo in da ga Buri niso nabili kakor njegovega generala Warrena pri Spionskopu. General Warren je korakal najnaprej proti Ladysmithu. Pri Spionskopu je zadel ob Bure, ki so se mu navidezno umaknili, potem pa planili zopet z vso silo v njegove čete. Veliko jih je ubitih, ranjenih in ujetih. Angleži so se morali pomakati nazaj. Dva dni so bežali preko Tugele in ščitil jih je pri tem prehodu general Buller s topničarstvom. Angleži sedaj menda ne bodo več mislili, da še kedaj dobe v roke Ladysmith in osvobodijo svoje rojake. Na Angleškem vlada vsled ponesrečene bitke pri Spionskopu velika razburjenost. Nevolja pa se ne obrača proti ministrom, ki so brezvestno zakrivili vojsko, ampak proti generalu Bullerju, ki stori vse na povelje od doma.

Dopisi.

Jarenina. (Kmečko bralno društvo) naše je imelo v nedeljo dne 21. jan. svoj letni občni zbor, čegar poročila so bila zelo zanimiva. Tajnik nam je sporočil, da je imelo društvo v pretečenem letu 90 udov, od teh 6 zunanjih. Društvo je priredilo v 10. društvenem letu zopet sijajno Ciril-Metodovo slavnost, katero je posebno povzdignil g. prof. dr. A. Medved iz Maribora s svojim prekrasnim govorom. V svoji »Čitalnici« je društvo imelo tudi 10 podučnih shodov s petjem, deklamacijami in podučnimi govori; teh najlepší je bil »Alojzijeva slavnost« dne 24. junija, pri kateri so sodelovali udje mladeniške in dekleške Marijine družbe. Narodno je bilo društvo l. 1899. na deset časnikov: »Slov. Gospodar, Domovina, Mir, Domoljub 2 izvoda, Glasnik, Kmetovalec, Slov. Čebelar, Dom in Svet, Vrtec in Venec cerkv. bratovščin.« V »Čitalnici« so dajali svoje liste g. dekan »Südsteirische Post in 1 izvod Slov. Gospod., gsp. P. H. Rešek: »Sonntagsbote in Feierabend« in g. kapelan: »Slovenca in Slovenski list.« Umrl je l. 1899, gsp. vpok. župnik A. Fišer, ki je bil društvu od početka društva velik prijatelj in poseben podpornik.

Nato poroča blagajnik o denarnem stanju društva: Imelo je l. 1899 70 gld. 14 kr. dohodkov. Zunanji udje: župnik J. Zupanič, dr.

obstoje iz barvane steklovine, katero so vli-vali v umetno narejene zlate jamice. Zdej pa še občuduj lepo razrejene drage kamne in potem reci, ali niso bili res veliki umetniki l. 1105, ko so izvršili ta altar v Carigradu?

3.

Res cerkev sv. Marka s svojimi mozaiki nima para na svetu. A v Benedkah so še tudi druge lepe cerkve. Ali hočeš videti cerkev sv. Janeza in Pavla? Stavljena je v podobi križa v gotiškem slogu. Nad križališčem podolžne in poprečne veje se dviga veličastna kupola, obok treh ladij pa visi na močno zidanih deseterih slopih. Cerkev je dolga skoro 100 metrov. Tu ni mozaikov, niti slik na presno ni mnogo. Čeprav je le pobeljena, vendar kako veličasten utis napravi! Skozi velika okna, ki segajo na pr. zadi za velikim oltarjem kar v treh nadstropjih od tal do oboka, lijejo obilno solnčni žarki, da cerkev plava v svetlobi.

Pa zmerom ni bila tako vesela, tako praznična. Kolikrat se je morala odeti v črne preproge in teman žamet; po njej pa so odmevali mrtvaški psalmi in žalobno klenkanje zvonov. Tukaj so pokopavali benečanske vladarje — doži so se imenovali — dokler so bile Benedke še samosvoje. O teh časih pričajo nagrobni spominki. Ob vseh stenah

M. Schmirmaul, profesor J. Vreže, A. Zupanič, B. Polančič in Fr. Körner so z lepimi svotami priskočili društvu v pomoč. Slava jim! Društvo je izdalo med drugim 19 gld. 34 kr. za časnike, za 50 novih knjig 16 gld. 15 kr. in za vez 96 knjig 18 gld. 76 kr. Iz tega je razvidno, da društvo potrebuje obilne denarne podpore. Zato je opomnil blagajnik, naj bi si štel v čast vsak posestnik v Jarenini, četudi nima naravnostne koristi od društva, biti njegov ud in podpornik. S svojo podporo veliko koristi naši uka- in branjaželjni mladini. Posebno zanimivo je bilo poročilo knjižničarja, vrlega mladeniča A. Drozga. Društvena knjižnica se je pomnožila za 220 knjig in šteje sedaj 760 knjig. Leta 1899 so prebrali udje 2185 knjig; to je do sedaj najvišje število. In sicer so prebrali zabavnih knjig za mladino: 689, za odrasle: 689, za odrasle: 725, nabožnih in cerkvenih 347, kraje-življenjepisnih in zgodovinskih 129, gospodarskih 139, splošno podučnih 156. Časnikov se je izposodilo celo leto čez 500 izvodov. S tem krasnim uspehom smo lahko popolnoma zadovoljni. Vsa čast tebi, vrla slovenska jareninska mladina! Le naprej po tej poti! Jasno je sedaj vsakemu, da je naše bralno društvo prevažna narodna učilnica ob meji slovenski, ki je v 10. letih svojega obstanka res že veliko storilo za probujo in pravi narodni napredek jareninskih Slovencev. Nad vse delavnemu knjižničarju je ves zbor izrekel soglasno zahvalo.

Sedaj se je izvolil novi odbor, ki se je sestavil tako-le: Ivan Sekol, predsednik, Fr. Sal. Gomilšek, podpredsednik, Jožef Conč, tajnik, Alojzij Drozg, blagajnik, Karol Šabeder, knjižničar, Zupanič Leop. in Rotman Vinko, namestnika. Možje in mladeniči novega odbora so nam porok, da bo društvo tudi v 11. društvenem letu krepko napredovalo. Dne 11. maja preteče 10 let, odkar društvo obstoji; svojo desetletnico bo društvo v maju obhajalo na primeren način. Meseca julija pa priredi veliko Slomšekovo slavnost v spomin stoletnice njegovega rojstva, ki mora presepati v sijaju vse dosedanje slavnosti. Priprave so se že začele.

Po končanem obnem zboru pa smo imeli šaljiv srečolov s 250 srečkami in 125 dobitki. Bil je ta lov na dobitke res šaljiv; povzročil je mošnjam malo škode, mnogoštevili udom in prijateljem društva pa velikom smeha in zabave, mnogim izmed njih je naklonil lepe dobitke. V eni dobri uri je bilo vse končano. Tako se zabavamo udje bralnega društva v Jarenini. Ples, zapravljanje in vpitje po krčmah prepuščamo našim nasprotnikom, sami pa se zbiramo pogosto

v »Čitalnici« k plemenitemu delu in k plemeniti zabavi. Zato pa: Živelo vzgledno kmečko bralno društvo v Jarenini, napreduj, rasti in cveti tudi v bodočnosti!

Iz Goricopole . . . In za časa, ko se je ubogemu Raji njegovo breme malo olajšalo, tako da si je začel sam pomagati, takrat so Goricopolci trepetali. Pišejo tedaj mogočnemu Podplat-Sultanu v Varoš-öt-er in ga prosijo, naj jim pride svetovat, kako se zamorejo zopet na noge postaviti. Mogočni Sultan se pripelja s svojim prvim ministrom Piščetar-Jajčar-Pašom v Goricopolo in se naravnost ustavi v Šejkir-Bleharjevi mošeji. Tamkaj ju je pričakoval celi Goricopolski mošejski odbor, in to: Podplat-Effendi, Jajčar-Kožuhar-Šerif, Blekar-Evnuh in Otrobar-Evnuh. Ko mogočni Podplat-Sultan v mošejo vstopi, popade celi odbor na trebuhe. Sultan se ozre na svoje podložne in njim zapove, da vstanejo. Sedaj si upa Jajčar-Kožuhar-Šerif obliče mogočnega Podplat-Sultana pogledati in izgovoriti: »Alah je velik in Mohamed je njegov prerok! In Ti o slavni mogočni, vse postave v mezincu imevši, na debelem glasu znani in veliki trebuh noseči Podplat-Sultan, Ti si največi in najmodrejši! Mi črviči Goricopolski iz cestnega prahu smo Te prosili, da se tako daleč ponižaš in nam prideš svetovat, kako bi se zamogli tega zakona rešiti, da ne smemo več »Raje« po svoji volji dobiti.« Podplat-Sultan se nasmeje in reče: »Alah je velik, Mohamed je njegov prerok! Črviči prahu! slišal sem Vašo tožbo! pravična je! Raja ne sme imeti nikakoršne svobode, še manj pa bakšiš, tisti dohaja samo Vam! Rabsodba je pa ta! Jaz vsemogočni Varoš-öt-Erški Podplat-Sultan ukazujem v imenu Alahovem in Mohamedovem svojemu ubogljivemu ministru Piščetar-Jajčar-Paši, da nakani v Goricopoli naslednje napraviti: Blekar-Šejkir in Blekar-Evnuh naj pazita, da ne dobi Raja nikakih svobodomiselnih listov v roke; ti Jajčar-Kožuhar-Šerif strahu! Rajo in nji pravi, kake slabe nasledke bi imela ta nova postava, ako bi se vresničila in ti Podplat-Efendi, ti moj konkurent! ti pa glej! da mi zopet ove Mosleme, katere si mi izneveril! v svoji sveti jezi ti povem! v moj šotor spraviš! Efendi, skoraj me bodeš prekosil! Mohamedov grom in tresk te naj pokonča! In ti črviček Otrobar-Evnuh! ti pa jezik brusi! drugega dela tako nimaš in ga najbrž tudi nisi vajen. Ves odbor pade zopet na trebuhe in zakriči: »Alah je velik, a Ti Podplat-Sultan si najmodrejši!« Podplat-Sultan njim še potem obljubi, da hoče na svojem dromedarju v Meko jahati in tamkaj s svojim bratom Krumpl-

Kajmakamom v Mekikanskem konaku predlog staviti, da se ta točka v koranu predrugači.

In od tistega časa čaka ubogi Raja visoke odločitve, odbor Goricopoljsko-mošejski pa ukaz Podplat-Sultanov pridno izvršuje. Alah je velik in Mohamed je njegov prerok!

Od nekod. (Veselice.) Marljivo čitam naš priljubljeni list: »Slov. Gosp.« in ker ga vsega prečitam, prišel sem tudi do prijaznih poročil o veselica. Veselica mi je danes povod, da se obrnem do Te, predragega slovenskega očeta, do Te, skrbno mater slovensko. Glejta! Večkrat sem imel priliko, bodisi v odličnem, bodisi v priprostem društvu, slišati dva zvona o veselica. Prvi zvon, čegar glas prihaja iz sredine slovenskih narodnjakov, vnetih za duševni napredek in blagor krepkega, priprostega našega naroda, glasi se: »Da bi le večkrat veselica bila!« Kako »lušno« smo se imeli! Vedno se trudimo za kruh, dobro nam de razvedrilo! Zvemo iz lepih govorov, da slovenski kmetje nismo zametavanja vredni, kakor mislijo revni nemški »škrici«. Zavedamo se, da tudi na Slovenskem imamo moči, s katerimi se lahko ponašamo in sicer ne le pri izšolanih temuč tudi v priprostem narodu. O da bi le pri nas večkrat bila veselica!

Poslušajmo pa, kako se glasi zvon iz sredine zbora skrbnih slovenskih mamic! Mamice vidijo stvar nekoliko bolj črno in pravijo: »Ja! pa naši fantje, sosebno naše hčere, koje so prej bile le za dom in delo, so vsled veselice vnete le za lišp, ples in fante! Še le pevke! Nič več ni z njimi! Vselej nam ni, da bi šle z njimi! Da pa ni dobro, ko nam prihajajo spremljane po polnoči ali celo v jutro domov od veselice, to vemo me matere povedati!«

Zdaj smo torej slišali 2 zvona! Kdo ima li zdaj prav s svojo trditvijo? Je li veselica v duševni prosoh naroda ali pogubonosna? Ne prestraši se slovenski veseljak, ne prestraši se pametna, skrbna mati. Hočem dober svet dati obema, združiti namreč korist in zabavo veselice brez vsake škode duševne. Hočem Vama dokazati, da le v Vas tiči moč odstraniti, kar je pri veselica pogubonosnega. Jeli torej priporočati veselice ali ne? To je torej glavno vprašanje. Po geslu: »Po poštemenem potu Slovenec naprej!« je veselice priporočati. Mamicam, da ne bodo vsled slabih nasledkov veselice jokale, pa povem tole: Darujte dva ali trikrat v letu — večkrat v letu ni veselice — nekaj ur spanja in spremljajte odrasčene svoje sinove in hčere, sosebno domu od veselice! Nikdar ne puščajte, sosebno hčeri same v krčmi.

so nabrani kakor jagode na molku, drug od drugega različni, in vendar vsi pomenljivi in okusni. Ako zreš v obraz teh mrtvaških kipov — nekdanjih vladarjev — kje je zdaj njih slava? Kje je zdaj njih moč? Kje je bogastvo? Tujec gre mimo njih in občuduje kamen in kipe, ali se jih pa spomni v molitvi, Bog ve?

Lepa je tudi frančiškanska cerkev. V stavbi je podobna prejšnji, samo da nima kupole. Tudi njena lepota niso slike, ampak velikost, prostornost, veličastnost. Ta povzdigne duha, da se človek nehote čuti nekako vzvišenega nad zemeljskimi revami in bližjega Bogu.

Iz novejšje dobe je cerkev Marije Pomagaj. (della Salute). Stavljena je v podobi šesterokota s kupolo. Znotraj ji pač manjka one cerkvene slovesnosti, katera te prevzame pri gotičnih stavbah, a zunaj spada med skoraj najlepše prizore v Benedkah. Na vsaki strani raste iz šesterokota kapelica s stebrovjem in široke stopnice segajo do morskkega preliva. Tudi ta ni slikana.

Koliko je še lepih cerkev v Benedkah! Kdo bi jih vse naštel! Odrašenikova in sv. Jurija na dveh otokih, koliko Marijinih v raznih delih mesta! Ko sem se vtrudil čez dan z obiskovanjem večjih cerkev in z ogle- dovanjem umetnin po raznih zbirkah, sem

na večer kaj rad vstopil v te skromne cerkvice. Tu nisem iskal umetnin, tu sem se le hotel veseliti ljudske pobožnosti. Ne mislite, da so te cerkvice bogve kako male! Ne! Z našimi župnijskimi cerkvami bi lahko skoro vse tekmovali. Pa tudi brez umetnin niso. Tu so marmornati stebri in altariji, tu olnate slike najboljših mojstrov, tudi ti vse kaže nekdanje bogastvo Benečanov in hvali njih skrb za kras hiše božje. V večernem mraku sem zato kaj rad šel za glasovi zvonov. Zdaj sem stopil v to cerkev, zdaj v ono. Kako pobožno so molili rožni venec, kako glasno so peli litanije, — vsi skupno, nazive s prošnjo vred — kako vneto so se gnetli po blagoslovu s presv. Rešnjim Telesom k obhajalni mizi, kjer jim je dajal duhovnik poljubljati svete ostanke! Komaj pa so bili zunaj cerkve, se je že pokazala laška živahnost. Kakšen krik po ulicah! Tu se podijo otroci, tam igrajo s kroglicami v polumraku pod mestno svetilnico dečki, tu se pehajo časnikarji in kriče vsiljujejo najnovejše novice, tam zopet je cela vrsta ovčarjev, ki ponujajo zelenino in sadje. Ali še naj omenim polentarja, ki vpije, da reže po krajcarju še toplo polento, ali kramarja, ki je tujcu vedno za petami z voščeni vžigalicami! Lahi imajo veselje nad takim drvenjem in vrvenjem, in tudi tujec se ga brž privadi.

To je zabava priprostega ljudstva. Privoščimo mu to! Prej je bilo vse v cerkvi, zdaj pa je vse na trgu. Naj si malo oddahnejo od dnevnih skrbij in dnevnega truda! Saj iščejo tudi olikanci svojo zabavo. Za glasovi zvonov sva prišla v revnejše dele mesta. Vrniva se nazaj, nazaj tja, kjer prebiva bogastvo! Na Markovem trgu igra nocoj nad sto mož poskočne laške komade. Električna luč se usipava v tako mogočnih trakih, da se lahko sprehajaš in bereš, kakor pri belem dnevu. Gospoda tudi res hodi gori in doli po trgu, se pogovarja in posluša mehkoubrane glasove. A meni se je zdelo, da je bilo pri vsem kriku in viku med priprostim ljudstvom več odkritosrčnega smeha, več nedolžnega veselja. (Dalje prih.)

Smešničar.

V krčmi sta sedela jedina dva gosta, a še tista sta morala vsake stvari čakati prav dolgo. Ker jima je to že presedalo, pritožita se pri krčmarju. Ta gre k natakarju, ošteje ga prav pošteno ter reče na zadnje: »Preklicani butelj! Še teh dveh oslov ne moreš zadovoljiti! Kaj boš pa počel, kadar bo vsa soba polna gostov!«

Prepozne so pozneje solze dekleta, koje vpije: »Zakaj niste šli z menoj! Zakaj ste mi dali priliko sama biti z brezvestnim, nesramnim fantom!« Pomnite slovenski starši, deklica, koja sedi brez staršev v krčmi, celo čez polnoč, ter se vrne več ko dobrovoljna s fanti, peva je po cesti domu, ni mnogo vredna! Pošteno slovensko dekle, ako je pevka, bode do neke ure spremljano od staršev pelo pri veselici in se z njimi vrnilo domu! In tu, ravno in edino le tu, tiči slaba stran veselice. Slovenski starši, poslušajte svet iskrenega rodoljuba: Bodite vneti za veselice ali spremljajte vselej, iz dna srca ponovim »vselej« svoje odraščene otroke! Pomislite, da je njih duša zaklad Vam izročeni, za ktere boste Vi morali račun davati! Ako boste moj svet poslušali, bode veselica res pravo Vaše razvedrilo, prava duševna korist! Ako ne, bode ostala vedno veselica predmet prepira, vir pogube.

Tako stoji ta stvar in ne drugače. Govoril sem, navdušeno za blagor dragega mi naroda. Mislim, da s tem nisem nikogar žalil, ampak, da so vsi pošteno misleči z menoj ene misli! Zjedinite torej zabavo veselice s skrbjo za dušni blagor Vaših otrok in evo Vam veselice, zmožne le koristiti vsestransko milemu našemu narodu, veselice, zavolj ktere ne bo trebalo poslušati dva zvona!

Zreče. Volitve v občinski odbor so se vršile dne 25. januarja. Vdeležba bila je hvalevredna, in glasovanje dela davkoplačevalcem vso čast. Po sklepu volitev se je vsled pokanja topičev začel grom razlegati daleč čez občinske meje. Prebivalci po sosednjih občinah so strelbo razumeli, le to jih je skrbelo, katera stranka da je v Zrečah zmagala in ali zdaj streljajo »Nemci« ali Slovenci? Pač Slovenci. Za odbornike so izvoljeni gospodje a) v tretjem razredu: Hren Ignacij, Orož Sebastijan, Lamut Miha, Winter Josip, namestnika: Vidmar Matija, Golčar Janez; b) v drugem razredu: Rušnik Valentin, Dobnik Peter, Marinšek Simon, Videčnik Fr., namestnik: Vidmar Simon, Brglez Janez; c) v prvem razredu: Dobnik Hinko, Karba Matija, Orož Franz, Rožen Janez, namestnika: Gorenak Janez, Hren Martin. — Posebne razmere, ki so spremljale naše občinske volitve, so pri vrlih volilcih povzročile tudi posebno veselje, izredno navdušenost. Živeli!

Iz Vržeja. Vendar se je zopet eno naših društev prebudilo iz spanja. Strelsko društvo priredilo je namreč dne 21. jan. plesni venček. Kaj pa drugi dve naši društvi požarno in bralno društvo? Zlasti naše toliko prepotrebno bralno društvo spi že večletno spanje. V svojem delokrogu prej tako delaven odbor priredil nam je večkrat dobro obiskane veselice. Da sedaj vse spi, ni kriva morebitna sprememba odborova, ker ta je z neznatnimi spremembami ravno isti. Kriva je tega nebriznost in mlačnost prej tako delavnega odbora. Kakor se sliši, hoče nekaj starih dobrih udov zaradi osebnih nesporazumljenj izstopiti iz društva. To bi ne bilo prav, ker društvo je nedolžno. Letos bo ravno deset let, kar nas je, žal, prerano umrli učitelj in pisatelj gsp. Jos. Freuensfeld na ustanovnem občnem zboru navduševal »med bliskom in gromom« za narodno delo v bralnem društvu. Bomo li pustili, da društvo za desetletnico zaspi? Take sramote si menda vendar le ne bomo naložili. Ostanimo moške, pustimo kvarljivi prepir. Vsak trezno misleč vidi, da tako, kakor sedaj, ne sme in ne more več naprej iti.

Iz Šmartna pri Slov. Gradcu. Žalosten sem, kadar čitam v »Slov. Gosp.«, kako po drugih krajih snujejo zadrage in konz. društva in prirejajo poučne shode v bralnih društvih. Kaj pa pri nas? Vse dremlje in spi spanje zimsko. Imamo bralno društvo, pa ne priredi nobenega poučnega shoda ali zborovanja. Bo že skoraj leto preteklo, da ni imelo društvo nobenega zborovanja. Kmalu bo zaspalo, ako bo šlo tako naprej. In glede zadrage? Nekaterim kmetom so se zbudile misli o zadrugi,

kar je hvalevredno. Pa zopet drugi neverni Tomaži mislijo, da nam zadruga ne more nič koristiti; to pa govorijo le zato, ker se ne bi radi zamerili slovenjegraškim mestjanom, kar je smešno. Kakšna korist bi bila za nas, ako bi osnovali kmečko zadrugo! Nikomur bi ne bila v škodo, nam pa v veliko korist. Pri nas so kaj ugodne razmere za zadrugo, ker imamo železnico, da bi lahko naročevali in odposiljali naše pridelke, ker imamo lepo in rodovitno polje, in žita in sadja in dosti lepe živine na prodaj.

Bolj pripravnega in lepega kraja skoro da ni za zadrugo, kakor je Šmarsko polje. Dragi kmetje, kateri že mislite o zadrugi, združite se in pogumno stopite naprej. Napravite shod ter naprosite gosp. Ivana Kača v Žalcu, da nas pride poučevati. Vstanimo in začnimo skrbeti za se, ker je že zadnji čas. Šmarčan.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Družba sv. Mohorja. Vse Slovence našega zelenega Štajarja vabimo v kolo naše dične družbe sv. Mohorja. Zdaj se je čas, da pristopite. Oglasite se pri poverjenikih, brž ko je mogoče, kajti kmalu bode potekel čas, ko se bodo nabiralne pole odposlale v Celovec. Nobena slovenska hiša naj ne pogreša knjig družbe sv. Mohorja. Slovenci! Naša sveta dolžnost je, da letos ob stoletnici Slomšekovi, duševnega ustanovitelja te družbe, izpolnimo zaželeno število 80.000. Živeli udje družbe sv. Mohorja!

Imenovanje. Okrožnim zdravnikom v Velenju je imenovan rojak dr. Viktor Kac.

V sedanjem času kaj takega! Neverjetno, a resnično in žalostno, da se na Veterniku v kozjanskem okraju še v sedanjem času nemško uraduje, kjer niti jedinega Nemca ni. Nekdo se včasih sicer pobaha z nemščino, pa isti še tamkaj mimo ni šel, kjer se pravilna nemščina govori.

Za neumnosti, ki jih prinaša »Marburgerca« list za listom, ni več odgovoren Adolf Huber, ampak Jožef Partisch (beri Prtič). Gospod Dolšek je bil menda premalo Šenererijanc, ali ka-li?

Kmetje računite! Pišejo nam: Tretji tak trgovec ti da blago po tvoji želji. Nekaj časa s teboj »gliha«. Če pa hočeš oditi, ti pusti, kakor si obljubil. A račun napravi po svoji ceni zanašajoč se, da ne boš ali pa ne znaš za njim računati. — Pregovor sicer pravi: Mera in vaga v nebesa pomaga. Ali kaj je za nebesa takim trgovcem, ki so sorodni onim, ki so onkrat v Mariboru tako »pravično in človekoljubno« govorili. Kakor jim ne velja osma, tako tudi ne sedma božja zapoved. Najbolje bo, da se jih ogibaš, da ne boš »Boštjan goljufan«. Sicer pa vagaj, šteje, računi! Ta opomin velja še posebno za kraje, kjer se užaljeni nemčurski trgovci ustijo, da bodo dajali blago pod svojo ceno, dokler ne ugonobijo neljubih jim konzumnih društev in zadrug.

Prosta konkurenca je evangelij liberalizma. Skoraj v vsakem kraju so dobili stari nekdanji trgovci nove konkurente. Vender ni bilo nikjer takega krika in vpitja kakor sedaj, ko se hočemo delavci in kmetje poslužiti istega uaeala. Ne privoščijo nam, da bi si sami pomagali iz svoje bede. To so sami lepi prijatelji, ki hočejo od nas imeti le korist! Njih gonja in vpitje pa nas mora ravno prepričati, da je naša korist, če se zvesto držimo svojih društev. Če bi bili mi na škodi, bi se nam oni gotovo smejali.

Kmetje tehtajte! Poročajo nam: Pri nekem nemskutarskem trgovcu je nekdo kupil več blaga. Doma ga zvaga in vidi, da ga veliko manjka. Pritoži se trgovcu, ki mu reče, da naj pove vselej vsakdo, ki bo zanj kupovat prišel, da kupuje zanj, potem bo že dobil pravično vago. Nekdo drugi je kupil za-

vitek že odvagane blaga. Na oči že se mu je zdelo premalo. Ko to omeni, se mu je priznalo, da res manjka toliko in toliko gramov.

Kmetje štejte! Pišejo nam: Nek trgovec iste »sorte« ima navado, da se zelo rad všteje, a nikoli ne v svojo škodo. Če pobereš denar pa greš, in še le zunaj šteješ ter vidiš, da si dobil premalo, in se vrneš, ti nihče ne verjame več. Zmota se prizna le tedaj, če vpričo šteješ, prej ko si denar spravil,

Iz Središča. Grozna nesreča zgodila se je dne 26. januarja t. l. v vasi na Vitanu: Središki tržan g. Franc Kolarič je hotel napajati iz nekega studenca konje. Ko je privlekel vodo navzgor, podrži škaf nad studencem in drug mu vlije iz vedrice vanj vodo, njega pa, ker je bil nagnjen nad studenec, teža vode v škafu potegne, zgubi ravnotežje ter se prekučne v 30 metrov globok studenec ter se k priči ubije. Grozen prizor, ko so ga potegnili iz studenca! Videlo se je še le, kake grozovite smrti da je umrl, vse truplo kazalo je globoke rane, posebno pa glava je bila vsa razmesarjena in razbita. Kako priljubljen da je bil raniki, pokazalo se je na dan pogreba, katerega se je razven središkega odbora, katerega večletni ud je blagi pokojnik bil, vdeležilo gasilno društvo in velika množica ljudstva, ki je prihitela od blizu in daleč, da mu skaže zadnjo čast, pogreb, da že naš trg dolgo časa takega videl ni.

Iz Zavrča pri Ptuju nam pišejo: Marsikatero občino ali faro si že ti, naš ljubi »Slovenski Gospodar«, vzdramil iz narodnega spanja. Ali pri nas je še vse pri starem, vse pri miru, vse še zazibano v smrtno spanje. Čeravno je naš kraj vsestransko slovenski, vendar ga pokriva tema nemčurstva. Tedaj, na delo moške, kateri imate za to zmožnost in probujajte in poučujte in naobrazujte narod.

Novo slovensko tovarniško podjetje. Gospod Dragotin Hribar iz Celja je otvoril v Ljubljani na Tržaški cesti št. 57 prvo slovensko mehanično tvornico tkanin in pletenin. Že letos bo izdelala 20.000 ducatov vsakojakih nogavic in veliko število drugih izdelkov iz volne in bombaževine. Tiskarna v Celju pa ostane tudi z naprej v njegovih rokah.

Strah Nemcev pred trgovskimi zadrugami Slovencev. Iz Celja: Kaj pomeni to milo zdihovanje in srce pretresujoče javkanje, to tarnanje in ječanje, ki se razlega kakor glasovi umirajočih po pragozdu germanskih časnikov in časničkov? — Je-li se ravnokar izvojevala nad glavami Nemcev pogubonosna bitka enako bursko-angleški? Je-li so izgubili Nemci celo upanje na doživanje mosta do Adrije? — Mogoče! — Istina je, da je vzrok temu velikemu nemškemu vznemirjenju gospodarska organizacija Slovencev in posebno v zadnjem času ustanovitev slovenske železne trgovine v Celju. To jim je zmešalo glave, zmešalo njih misli in njih račune. Dolgi, strupeni članki, strašne grožnje, obrekovanja, črni naklepi, tajna posvetovanja z nekaterimi izdajicami, skratka — velike zmešnjave so vsled tega nastale v taboru Nemcev. Kadar se psu na rep stopi, zacvili. Torej zdaj vemo, kako se pride našim sovragom do živega: gospodarsko organiziranje in trgovinska osamosvojitev je edino prava rešilna pot, na kateri se oteremo naših zatiralcev. — Smešna in brezmiselnost je grožnja Nemcev, da bodo slovenske trgovce — bojkotovali. Tej grožnji se pač lahko naši narodni trgovci v obraz smejiijo, saj so izključno vsi med svojimi rojaki, v varnem zavetju pred nemškim bojkotom. — Ničevi so vsi njih naklepi, prepozno so prišli! Prepozno: Slovenija je dandanes narodno gospodarsko organizovana. Vsak znamenitejši kraj ima svoje gospodarsko ali bralno društvo, ki je prešinjeno narodno-gospodarskega duha. Po pravici torej obupujejo naši nasprotniki — krvi — bratje hudo kaznovanih grabežljivih Angležev!

Slovenski groši jim dišijo. Iz Celja se nam piše: Slovenski kmetje pridejo v Celje, ter ogledujejo blago v izložbi sloven-

skega trgovca. Ko komij v bližini neki nemške trgovine to vidi, koj stopi iz trgovine in na vse mogoče načine vabi dotične kupce v nemško trgovino, kar se mu pa vendar ni posrečilo. Nemci so nas začeli loviti, ker hodimo svoji k svojim.

Kozjanska občina je dobila nov slovensko-nemški pečat, novo slovensko-nemško občinsko tablo z zlatim napisom: Občinski urad trg Kozje. Tako je prav in posnemanja vredno! Zakaj bi vladala pri nas nemščina, ker smo večinoma Slovenci v trgu? Prenaredba našim nasprotnikom sicer ni dovolj, na kaj si mislijo ti nemški Mihelni? Žalostno tavajo po našem slovenskem trgu, kakor večje in se hudejejo nad slovenskimi napisi. Pa naj se le! Ako jim ni ljubo pri nas jesti slovenski kruhek, pa naj poberejo svoja sila in kopita, pa hajd v nemški »rajh«. Pri odhodu še jim želimo srečen pot.

Kozjanski šolski svet je zdaj tudi večinoma v slovenskih rokah, kar dosihdob še ni bilo. Dosedaj so imeli krmilo v rokah hudi naši nasprotniki; a zdaj jim je popolno odzvonilo in so morali prepustiti krmilo Slovincem. Sedel je do zdaj v predsedništvu naš hudi nasprotnik Bahčič, po dom. Ferluga. A prevernili se mu je stolček predsedništva in tako je moral prepustiti rad ali nerad stol novo izvoljenemu predsedniku g. A. Vertošku, ki je narodnjak od pete do glave.

Slovenograško učiteljsko društvo se je v zadnjem zborovanju soglasno izreklo za program mariborskega zborovanja krščansko mislečih učiteljev ter obsoja nesrečno in pogubonosno počenje jungovcev. Tako je prav! Število odločno krščanskih mož med učiteljstvom raste. Bi bilo nepopisno žalostno, ko bi vsi učitelji kar naenkrat zavrgli bisere slovenskega ljudstva in cepetali za agentom Horvatekom.

C. kr. okrajno glavarstvo v Slovengradu je naznanilo, da ne uraduje po nedeljah, na Božič, na Novega leta dan in na praznik presv. Rešnjega Telesa. Da se pa zamorejo opravljati posebno silne potrebe, bo ob imenovanih dneh predpoldan v uradu navzoč eden uradnik in eden sluga, vse druge pisarne pa bodo zaprte.

V Laškem trgu je izpraznjeno mesto sodnijskega adjunkta. Slovence nočejo dati tje, ker je mesto obljubljeno nekemu nemškemu celjskemu avskultantu, ki pa še nima sodnijske skušnje.

Ptujski sodnik dr. Glas. Imenovanje dr. Glasa sodnikom v Ptuj ni razburilo samo Slovencev, ampak tudi uradništvo, nemško in slovensko. Uradniki se začudeno povprašujejo: Kako je to imenovanje mogoče? Dr. Glas je bil komaj čez tri leta adjunkt. Vsi drugi prosilci so vsaj tako dobro usposobljeni kot dr. Glas, vsi imajo večje število službenih let in nobeden ni kot nemški nacionallec tako razglašen v javnosti kot dr. Glas in vendar je dobil sodnijsko mesto dr. Glas.

Slovinci samo plačujejo. Drugo leto 1901 bo v Gradcu štajarska deželna razstava. Dasi bomo jo morali drago plačati tudi mi Slovenci, vendar se še vodilnim gospodom v Gradcu ni zdelo vredno, opozoriti po časnikih tudi Slovence na to razstavo, še mnogo manj pa se jim je zdelo vredno, privzeti v odbor katerega Slovenca. Le plačujte Slovenci, le plačujte, kadar pa ne boste več mogli, bo že »Südmärka« pokupila vaša posestva, Vi pa greste lahko s trebuhom za kruhom.

Redek slučaj. Iz Šoštanja nam pišejo: Notar gospod Kačič v Šoštanju je vpeljal v svoji pisarni nedeljski počitek. Tako je prav. Delaj šest dni, počivaj sedmi dan in hvali Boga, da te je obvaroval vsega hudega.

Starosta spodnještajarskih učiteljev kakor je bilo čitati v »Gospodarju« še ni umrl, on še živi v Ljutomeru in ta je vpojen nadučitelj cirkovski g. Janez Weingerl, roj. 11. decembra 1811 v Jarenini, in je služboval od l. 1828 do l. 1879, skupaj 51 let, od teh 42 let kot nadučitelj v Cirkovicah.

Akoravno je že v 89. letu, še ga vendar vidimo ob lepih dnevih po Ljutomeru korakati.

Iz Sevnice. Dne 22. januarja je po dolgi in mučni bolezni v 62 letu svoje starosti umrla Ana Zalokar, žena znanega gsp. Jožefa Zalokarja v Zagradci. Kako je bila žena daleč okoli priljubljena, pokazala je to velika množica ljudstva na dan 24. jan. pri njenem pogrebu. N. v m. p.!

Po smrti spoznan. Dognalo se je, da je mož, ki se je lani v jesen na Dunaju ustrelil in se prej javil kot slikar Kvartiš iz Gradca, upokojeni učitelj Iv. Brinšek iz Šmarja pri Jelšah.

Za zidanje železnice iz Brežic v Novomestu je dobil gsp. Daubachy ministersko dovoljenje.

Duhovniške vesti. Čast. gosp. Jožef Cerjak, vikar v Mariboru, je postal župnik v Reichenburgu.

Iz drugih krajev.

Slovenec na Ruskem. Ruski car je podelil gimnazijskemu profesorju v Pavlogradu, našemu rojaku iz Slov. Bistrice, gsp. Dominiku Paskolu, viteški križec II. vrste reda sv. Stanislava.

Avstrijska dvojna mera, ena za Nemce, druga za Slovence. Učiteljski list »Deutsch-österreich. Lehrerzeitung« (strogo nemški) je nedavno pisal: »V Mezi se je začel tekočega šolskega leta ustanoviti novo učiteljske, (seveda nemške) osmo v nemškem delu Česke. Da je ustanovitev tega zavoda bila potrebna, je jako dvomljivo. Severni del naše zemlje (to je nemške zemlje na Češkem) dovoljno oskrbujejo z učitelji Litomerice in Rajhenberg, vzhod in jug Trutnov in Budjevice, zahod pa Praga, Hebr. in Komotava. Pomožnih učiteljev tam že davno ni več, in nove razrede deželni odbor le jako počasi ustanavlja. Vsled tega se utegne v 4—5 letih zgoditi, da učiteljski kandidatje ne bodo več dobili služb, kar se je pred kratkim že namerilo v nekaterih okrajih.« — Nemcem torej in to ravno tam, kjer ljudske šole v prvi vrsti goje pruski duh, se daja od skupnega denarja vseh državljanov, več, nego treba, da celo več, nego jim je samim prijetno. Mi štajarski Slovenci pa moramo plačevati nemško učiteljske v Mariboru, dasi za nemške šole skrbi na Štajarskem še pet drugih učiteljskih. To je nečuvstvo!

Listnica uredništva: Sl. bralno društvo v Sevnici, gg. dopisnikom iz Radla, iz Majšberga, iz Šmartna pri Slov. gradu in Središča: Pride prihodnjič! Le večkrat kaj!

Društvene zadeve.

Pevsko in bralno društvo »Maribor« naznanja, da ljudska igra »Revček Andrejček« bo v nedeljo 4. februarja zvečer ob polu osmi uri, po predstavi bo ples, pri katerem bo svirala mariborska veteranska godba. — Upati je, da pride naše ljudstvo polnoštevilno k predstavi, katera, kakor nam poročajo, se bo dobro igrala.

Čitalnica v Brežicah priredi dne 10. februarja koncert in plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer. Pri venčku svira vojaška godba iz Zagreba. Vabi uljudno odbor.

V Žalcu ima podružnica sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 4. svečana t. l. ob treh popoldne v gostilni pri Hausenbichlerju svoj letni občni zbor z navadnim sporedom. Iz prijaznosti sodeluje in kratkočasi zborovanje s petjem pevsko društvo »Edinost«. Vsi rodoljubi, katerim je mar napredek naroda in vzgoja naše mladine, se k temu zborovanju prijazno vabijo.

Zahvala. Križanskej novi šoli so v poslednjem času naklonili gg. dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru 80 K za učila, profesor Fr. Hauptmann v Gradcu za 50 K in Anton Godec, učitelj v Lembahu za 20 K učil, za kateri plemeniti dar se omenjenim gg. iskreno zahvalujeta A. Hauptmann, šolski voditelj, Jakob Sternad, t. č. načelnik.

Št. Ilj v Slov. goricah. Na 2. svečana po poznem opraviilu je sklican letni občni zbor kmetijskega bralnega društva pri Sv. Ilju v Slov. goricah. Odbor pričakuje obilne udeležbe od ljudstva, ljudstvo pa od novega odbora mnogo delavnosti. V preteklem letu ni imel odbor nobene seje, društvo nobenega shoda. Na delo!

Kapela blizu Radgone. Bralno društvo je pri občnem zborovanju 21. t. m. si izvolilo ta le odbor: g. Jak. Zemljčič, predsednik; g. Ant. Divjak, podpredsednik; g. M. Kolar, tajnik; g. M. Meško, blagajnik; g. A. Golob, knjižničar; g. J. Bratkovič, odbornik. Društvo s pristopom mladine zmirom napreduje!

Kmečko bralno društvo pri Svetem Križu bo imelo svoj občni zbor v nedeljo dne 4. svečana t. l. ob 11. uri predpoludne v zgornjih prostorih Kočvarjeve gostilne.

Kmetijsko društvo v Marnbergu ima na južnem Tirolskem v St. Mihele Fr. Ternika, da se izuči v mlekarstvu in sirsarstvu. Gospodarska zveza v Ljubljani mu je podarila v ta namen sto dvajset kron podpore. To je menda edini slovenski Štajarec, ki se udeležuje važnega pouka na Tirolskem.

Šaleška čitalnica v Šoštanju priredi v nedeljo 4. svečana t. l. ob 7. uri zvečer v hotelu »Avstrija« veselico s petjem in gledališko igro »Blaznica v prvem nadstropju«. K prav mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Zreče. Slovensko gospodarsko politično bralno društvo »Straža« priredi v nedeljo 4. svečana po večerica v prostornih sobanah g. P. Dobnika svojo veliko pustno veselico, h kateri se tukaj uljudno vabijo vsa okoliška društva, blagocutne obitelji in zavodni posamezniki. Najljudneje vabi k mnogobrojni udeležbi odbor.

Bralno društvo pri Sv. Ani v Slov. goricah priredi 4. febr. popoldne ob 3. uri v prostorih gsp. H. Senekovič-a poučni shod in veselico s sledečim vspeškom: 1. Poduk potovalnega učitelja Iv. Beleta o sadjarstvu. 2. Tamburanje Jurjevskih tamburašev. 3. Narodno petje. 4. »Berite Novice,« veseloigra v jednom dejanju. Odbor.

Sv. Ema. Dne 4. febr. ob polu 4. uri popoldne vršilo se bode občno zborovanje naše čitalnice v čitalničnem prostoru.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Po pomoti se v zadnji šte. ni imenoval dobrotnik tukajšnega bralnega društva, g. Ivan Kralj, posestnik iz Ilijaševce. Društvo se mu tedaj tem potom zahvaljuje za podporo.

Kmetijsko bralno društvo priredi v Sv. Lovrencu nad Mariborom dne 4. svečana v prostorih J. Pušnjaka veselico z mnogobrojnimi vspeškom. Začetek ob 6. uri. Vstopnina 30 kr.

Gornjeradgonsko kmetijsko bralno društvo bode imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 11. februarja v gostilni »K. Angelju« z običajnim vspeškom. Po občnem zboru bode sledila gledališka predstava »Pravica se je izkazala« s petjem in tamburanjem. Začetek ob 8. uri. K obilni udeležbi vabi odbor. Isto društvo je izreklo slavni Gornjeradganski posojilnici za velikodušni dar javno zahvalo, v hvaležni spomin ranjemu g. prof. Žitku pa določilo mesto venca na grob 6 K za mariborsko dijaško kuhinjo.

Kmetijsko bralno društvo v Slivnici pri Celju zboruje dne 4. svečana po maši v šoli z navadnim vspeškom kakor: predavanje potovalnega učitelja g. Beleta o grozdnih plesnobi, volitev novega odbora in nabiranje novih udov.

Kmetijsko društvo v Konjicah ima svoj prvi občni zbor v nedeljo dne 11. febr. 1900 po večerica v pisarni g. notarja. Pri tej priložnosti se bodo sprejemali udje. Kmetje iz okolice in celega konjiškega okraja! Vdeležite se kar največ v velikem številu, ker tukaj se gre za vaš dobiček. Pokažite, da ste se že vsi zdravili iz zaspanosti, ki vam

je toliko škodovala. Razložil se vam bode namen društva in takoj bode uvideli njegovo potrebo.

Odbor.

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji.

Sestavil Žlaborski.

„Dvojne stariše na tem svetu imamo, katerim svoje srce radi prodamo: prijatle in pa bukve. Dobri nam v nebesa pomagajo, slabi nas v pekel vlečejo... Poštene krščanske bukve so božji dar...“

Zares zlata vredne so te besede, katere nam je zapisal nepozabni škof A. M. Slomšek. Ta velikan pač zasluži, da se njegovih besed zlasti letos, ko obhajamo stoletnico njegovega rojstva, zopet prav vroče spominjamo in jih obračamo v svojo korist. Te jedrnate besede naj oživijo letos posebno še med mohorjani, vzemimo si jih za vodilo in vporabimo jih k vspehu svojega prvega ponosa, naše dične »Družbe sv. Mohorja«! — Kakor je naša dolžnost, pridobivati si dobre prijatelje, ki nam pomagajo doseči nas višji namen, tako so nam poleg njih tudi dobre knjige prijateljice, ki nam kažejo pravo pot. Da, še več, dober prijatelj se ne da nadomestiti; ako ti umrje, izgubil si ga za celo svoje življenje, knjiga pa ti ostane zvesta prijateljica do tvojega groba. Prijatelj ne more biti vedno pri tebi, da bi se veselil s teboj, kadar ti gre dobro, ne more te vedno tolažiti, kadar si žalosten; knjigo pa moreš vzeti vedno v roke in iskati v njej veselja ali tolažbe.

Glejte, dragi rojaki! take dobre, zveste in krščanske prijatelje nam pošilja leto na leto naša nedosegljiva »Družba sv. Mohorja«. Kedo bi bil tako brezbrizen, kedo tako zanikern, da bi si ne hotel vsako leto za dve kroni pridobiti šest takih neprecenljivih prijateljev? Šest dobrih duhovnih in posvetnih učiteljev; posvetni nam dajejo nauke za časni blagor, duhovni pa sejejo med nami zlato zrno, ki bo obrodilo večno srečo. — Cela Slovenija se zanima za letošnjo stoletnico našega velikega škofa Ant. M. Slomškega, in oddaljni kraji prirejujejo njemu na čast shode in veselice. Tem bolj moramo skrbeti mi Spodnje Štajarci, da posebno letos dostojno proslavimo svojega rojaka, ki je toliko dobrega storil za nas. S čim pa hočemo izkazati

njegovemu stoletnemu spominu največjo čast in storiti njemu v nebesih največje veselje? S tem, da tekoče leto v prav obilnem številu pristopamo k »Družbi sv. Mohorja«, katero je poleg očeta koroških Slovencev, Andreja Einspielerja, zlasti on s svojo požrtvovalnostjo ustanovil. Do naše časti in do našega ponosa je, da se letos ravno lavantinci povspemo do velikega števila, do števila, ki bo kazalo, da je Slomšek med nami res neumrljiv, in da znamo slaviti slavnega moža in njegovo stoletnico. Letos šteje naša škofija 24.806 torej samo za 364 udov več kakor lani. In če primerjamo to število s številom udov v ljubljanski škofiji, ki ima le za nekaj tisoč več prebivalcev, kakor naša, in šteje 30.742 mohorjanov, takoj na prvi hip vidimo, da zaostajamo za svojo sosedo; kajti v ljubljanski škofiji je 6,72% * mohorjanov, pri nas pa le 5,27%. Kako lepo bi pač bilo, ako bi jo skušali v čast Slomškovi stoletnici dosegati. Ako pridobi vsaki peti družbenik po jednega novega uda, imamo skoraj ono zaželeno število. S tem bomo Slomšku poleg minljivih veselice napravili največje veselje, trajen spomenik svoje hvaležnosti do njega. Kakor je gorelo Slomšku srce za družbo, da bi nas storil časno in večno srečne, tako se ogrevajmo letos tudi mi za sad, katerega nam donaša njegov trud, — in naš ljubljenelec v nebesih ne bo pozabil na nas ter nam, svojim zatiranim bratom, izprosil božjega blagoslova, da bo tudi nam zasijala boljša bodočnost. Da, še več, — sam hoče priti letos med nas, naše hiše bo obiskal, toda le tiste, v kateri bodo prebivalci udje družbini. Kedo bi torej bil tako neuljuden, tako neusmiljen, da bi mu zapiral svoja vrata: »Ant. Martin Slomšek, knezoškof lavantinski«. se imenuje lepa knjiga, katero bodo prejeli to leto družbini udje; že zaradi te knjige naj letos pristopi vsaka hiša k »Družbi sv. Mohorja«. Odprimo torej vsi na stečaj vrata »Antonu Martinu Slomšku, knezoškofu lavantinskemu!«

Toda ne le te vrstice naj nas navdušujejo, obilno pristopati k družbi, opominja naj nas tudi sledeči pregled mohorjanov v lav. škofiji, tako č. gg. poverjenike, kakor posamezne ude, da nabiramo po možnosti nove brate in sestre za družbo, ki je ob enem

* t. j. med 100 prebivalci jih je 6,72 pri »Družbi sv. Mohorja.«

tudi bratovščina, tako da smo udje deležni tudi vseh popolnih in nepopolnih odpustkov, katere so podelili družbi papež Pij IX. l. 1860. Vsak družbenik pa se udeleži tudi vseh molitev in sv. maš, ki se opravljajo v namen družbe. Na to se posebno naj ozira pri cerkvenih oznanilih in nabiranju novih udov. (Dalje prih.)

Loterijne številke.

Linc, 7. febr. 1900. 62, 63, 19, 22, 85
Trst, 7. » 25, 79, 64, 14, 9

Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,

darujte za šolo v Muti

Vabilo

k

občnemu zboru

Posojilnice v Slatini

registr. zadruge z neomejeno zavezo, katera se vrši dne **4. februarja 1900** popoldne ob treh v uradnih prostorih pri Sv. Križu z nastopnim vspešnim:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računov in razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Predavanje g. revizorja Fr. Jošta.
6. Prosti nasveti.

Ako bi bilo to zborovanje vsled nedostatnega števila zborovalcev nesklepčno, odredi se ta občni zbor ob četrti uri popoldne istega dne, z istim dnevnim redom in v istih prostorih, kjer se bo sklepalo brezpogojno.

Načelstvo.

Najlepša in cenena darila za vsacega

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

izmed drugih nabožnih reči, molitvenike iz svoje zaloge:

»Venec pobožnih molitev in svetih pesmi.« Vezan v šagrin in zlato obrezo gld. 1.70, vezan v usnje in zlato obrezo gld. 1.60, v usnje z barvano obrezo gl. 1.40.

»Dekliške bukve.« Vezane v usnje z zlato obrezo gld. 1.50, vezane v usnje z barvano obrezo gld. 1.30.

»Duhovni vrtec.« Vezan v usnje z zlato obrezo 85 kr., s kopčo 95 kr.

»Sveto opravilo.« Vezan v usnje z zlato obrezo 55 kr., z barvano obrezo 45 kr.

»Ključek nebeški.« Vezan v polusnje z zlato obrezo 40 kr., v usnje in z zlato obrezo 50 kr.

Dalje se dobijo še molitveniki: Sv. Alojzij, Rafael, Pot v nebesa, Hvalite Boga, Marija Devica, Pobožni otrok itd. itd.

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega

v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altare, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, marmorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

52

Služba organista

1-2 in mežnarja

se odda na Polenšaku. — Kdor je voljan, naj pride do pusta sem, da ga vidimo.

Anton Pučko,
župnik.

Cerkovnik in orglar

samskega stanu, če mogoče cecilijanec, se takoj sprejme v Trbonjah pošta Vuzenica. Prošnje in spričevala na cerkveno predstojništvo v Trbonjah.

3-3

Kmetijski upravitelj

(ekonom)

samski, 29 let star, več najnovejšega umnega gospodarstva, ter z najboljšimi spričevali želi službo premeniti s 1. februarjem ali tudi pozneje. — Naslov pove uredništvo tega lista

2-2

Na prodaj.

Novozidana hiša v koroškem predmestju je na prodaj ali pa se tudi zamenja za kako posestvo na deželi. Hiša nese 450 gl. letno. Naslov: **Marija Kicker**, Kärntnerstrasse 67, Maribor.

Kathreiner Kneippova sladna kava
je najokusnejša, kakor tudi edino zdrava in
zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava
bode z veseljem in z vedno raztočnem učinkom
v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava
je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava
prepove, najboljši nadomestek.

Razpis učiteljske službe.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Duhu nad Lučami je namestiti stalno ali začasno početkom polletnega tečaja leta 1900 služba učitelja.

Z isto so združeni dohodki II. plač. razr. s prostim stanovanjem t. j. eno izbo s pohištvo.

Prosileci za to mesto, zmožni slovenskega in nemškega jezika, naj pošljejo svoje, kakor znano opremljene prošnje do

28. februarja t. l.

predpisanim potom krajnemu šolskemu svetu pri Sv. Duhu nad Lučami (Leutschach).

Okrajni šolski svet Arvež dne 17. januarja 1900. 3

Oznanilo!

Na predlog dedičev, po dne 28. aprila 1899 pri Sveti Trojici umrlem posestniku Janezu Vračko, odobrenem od c. kr. okr. sodnije pri sv. Lenartu kot zapuščinskem uradu, bode se vršila dne

8. marca 1900 ob 10. uri dop.

pri spodaj imenovani sodnji soba št. 2 prostovoljna dražba v zapuščino spadajočega zemljišča vlož. št. 26 k. o. Gradisch, obstoječega iz hišnega hrama, viničarije, vinograda, njiv, hoste in pašnika, s pritlikino obstoječo iz ene krave, ene brizgalnice za peronosporo in ene preše, potem premičnin obstoječih iz tropinske žganice, sodov, škafov in različnega orodja za vinogradstvo, tudi ene postelje in ene svetilnice.

Kupna cena, pod katero se zemljišče s pritlikino in premičnino ne bode oddalo, znaša 5500 K.

Vsaki kupec mora pred ponudbo položiti znesek 550 kron kot varščino, ali v gotovini ali v hranilnih knjigah, v roke dražbenega komisarja.

Zdražitelj mora prevzeti v svojo plačilno obljubo, na gori navedeno zemljišče vknjiženo posojilno terjatev štajarske hranilnice v Gradcu v ostatku po K 216/56 z zamudnimi obrestmi od 1. sept. 1899, od ostatka skupila pa mora položiti takoj tretjino, druge dve tretjine pa s 5% obresti od dneva dražbe naprej mora položiti v teku treh mesecev po končani dražbi, ali pri c. kr. okrajni sodnji pri sv. Lenartu ali pri gosp. c. kr. notarju pri sv. Lenartu.

Prodajalci si pridržijo obrok od 8 dni za odobrenje ali za odklonitev kupa; kupca pa veže takoj domik.

Stroške dražbe, pristojbine za prenos premoženja in druge stroške izključivši stroške za objavljenje in razglašanje dražbe, mora trpeti zdražitelj.

Upnikom na zemljišče zavarovanem, ostane zastavna pravica, brez ozira na skupilo.

Dražbeni pogoji in listine ki se tičejo nepremičnine (zemljejnj. izpisek itd.) smejo tisti ki žele kupiti, pregledati pri spodaj označeni sodnji v sobi št. 2 med uradnimi urami.

C. kr. okr. sodnija v Ptujju odd. IV. 19. jan. 1900.

Na prodaj

Podčetrkom je malo posestvo pod lahkimi pogoji do 1. sušca t. l. za 800 gld. na prodaj. Isto je v trgu na lepi legi. Hiša je z dvema izbama in kuhinjo. Poleg hlev, skednji itd., lep vrt, njive s sadnim drevjem obdane, vinograd in hosta. Vse se skupaj drži, in je za vsak posel pripravno. Poprašuje se pri Franu Koprivšek, Podčetrtek.

Najboljši prah, štupa

za živino

je Erthlov, živinozdravnika na Švicarskem. — Ta prah zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne hujša in ostane vedno zdrava, stori pa, da rada žre, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso.

Za vsako vrsto živine prav potrebno. — Opis, kako se rabi, se pošilja zastoj. Dobi se od 4 kg. naprej proti povzetju, kilo po 65 krajcarjev pri komisijonelnem zaagatelju J. Vrečko, Št. Vid pri Šmarju pri Jelšah. 1-3

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu

vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

KUVERTE

s črno pripravo

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Rodoljubi! Spominjajte se o vsaki priliki dijaške kuhinje.

Za kmete! Za vinogradnike!

Da se uniči grenkuljica in divja gorčica, kakor tudi, da se oškropijo vinogradi, in pa da se pokončajo drevesni škodljivci, izumila sta

Ph. Mayfarth in drug
patentirane, samotvorne naseče ali vozeče kropivnice

Syphonia

ki so najbolj uporabljive in ki samotvorno kropijo tekočino po rastlinah, ne da bi bilo treba pumpati. Veliko tisoč teh kropilnic se porablja in mnogo pohvalnih priznanj potrjuje vrline proti vsem drugim sistemom.

Odlikovani z nad 400 zlatimi, srebrnimi in broncastimi kolajnamami.

Natančne imenike in mnogobrojna priznanska pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se želijo.

Zahtevajte narisane in popisane cenike od

Ph. Mayfarth in dr.

c. kr. a. p. fabrika gospodarskih strojev, spec. za stroje 5-9
stiskalnice grozdja in sadja. — Dunaj, II. Taborstrasse 71.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikori, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava“ družbe sv. Cirila in Metoda.

Dobiva se povsod.

Zaloga pri Ivan Jebačinu v Ljubljani.

Venček cerkvenih pesmi za šolarje

je sedaj izšel v VI. popravljenem natisu. Komad velja 10 kr., 50 komadov za 4 gld., 100 komadov 6 gld. 80 kr. **proti predplači.**

Poštnina za komad 2 kr., za 50 in 100 komadov 15 kr.
Naročuje se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Opomba. Pripravlja se tudi izdaja s sekiricami, t. j. spremljevanjem za organiste.

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Herti**, posestnik graščine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naravni „Cognac“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin, 4 steklenice z zabojčkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice** 49-50

Mlin

na frajhamski vodi je na prodaj ali se pa da v najem. Mlin je v dobrem stanu, na tri tečaje. Cena se izve pri g. **J. Pišek**u, posestniku na Spodnji Polskavi. 3-3

Na prodaj!

Podpisani ima na prodaj tisuč trsov riparije portalis z edno do štirimi rozgami na zeleno cepjenih, tudi tisuč enakih vlačenk z eno ali dvema rozgama. Vsaka rozga velja 20 h. Nadalje tisuč zmešanih sort; šipon, beli ranfol, belina, bela in črna kapčevina, hosjek, volovina, rislink in burgundec, rozga po 16 h., k vsaki stotini pridenem deset rozg brezplačno, tudi ima lepa 3—4 letna z najboljšimi sortami pocepljena drevesa po 25 do 40 h komad. Naročila prosi do konca svečana.

Anton Horvat,
v Juršincih pri Ptuj.

Zahvala.

Dne 2. januarja t. l. pogorel je popolnoma najin škedenj na Gornjem-Krapji števil. 31, občina Cven, okraj Ljutomer.

Ta nezgoda naju je zadela tem hujše, ker sva s plačilom zavarovalne premije že pet mesev zaostala, ter sva vstred tega zgubila vso pravico do odškodnine. Vkljub temu pa nama je zavarovalna družba zoper požar »North British and Mercantile na Dunaju« milostno celo odškodnino v izplačilo nakazala, za katero milost ji s tem javno izrekava svojo pristržno zahvalo, ter isto vsakemu prav srčno priporočujeva.

Na Gornjem-Krapji, dne 16. januarja 1900.

Fran Lipša l. r.

Marija Lipša l. r.

Fran Puconja l. r.

priča.

Fran Slavič l. r.

priča.

Se potrjuje. Občinski urad na Cvenu, dne 16. januarja 1900:

Ivan Škerget l. r. župan.

Vabilo**občnemu zboru**

Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj, kateri se vrši v četrtek dne 15. svečana t. l. ob 10 uri dopoldne v zadržnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Nasvet nadzorstva o porabi čistega dobička.
4. Volitev ravnateljstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Če ob zgoraj določeni uri ne bi prišlo zadostno število zadržnikov, da bi bil občni zbor nesklepen, vrši se ravno tam ob 11. uri, po istem dnevnem redu, drugi občni zbor, kateri ima pravico sklepa pri vsakem številu navzočih zadržnikov.

Ptuj, dne 30. prosinca 1900,

Ravnateljstvo.

Uradni razpis

učiteljskih služeb.

V Ljutomerskem političnem okraju je stalno, oziroma provizorično namestiti po eno učiteljsko službo na sledečih v III. plačilne rede stoječe šole:

A. V Ljutomerskem šolskem okraju:

1. v Cezanjevcih,
2. na Cvenu.

B. V gornje-radgonskem šolskem okraju:

3. Pri Sv. Jurju v Ščavnici (2 službi),
4. Pri Kapeli,
5. V Ščavniški dolini.

Obeh deželnih jezikov zmožni prosivci (prosivke) naj vložijo svoje prošnje, katere je opremiti z domovinskim listom, z izpričevalom zrelostnega izpita in učne usposobljenosti do

15. februarja 1900

pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru in v Gornji Radgoni dne 15. januarja 1900. 2-2

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski konjak za bolnostnike in okrevanje** kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekaonino 53

Prostovoljna prodaja

posestva: lepo zidana hiša tik farne cerkve ravno pri cesti, stara gostilna, prav priprava za trgovino, gospodarsko poslopje, njive, travniki in gorice, vse v dobrem stanu. Natančneje pri posestniku Tomažu Tratnik v St. Rupertu nad Laškem, pošta St. Jurij ob južni železnici.

Sprejme

se takoj poštna upraviteljica. «Kje?» pove upravnistvo lista.

Kdor hoče 400 mark⁴⁴

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znamko: **V. 21 Annoncen - Exped.**
K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.

Slomšekove**„PRIDIGE OSNOVANE“**

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: »Vaje cerkvene zgovornosti« str. 1—150. — Potem I. del »Pridige ob nedeljah« (50) str. 51—248; II. del »Pridige ob zapovedanih praznikih« (20) str. 251—306; III. del »Pridige ob cerkvenih godovih« (12) str. 309—348; IV. del »Pridige ob godovih svetnikov sploh« (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v »tiskarni sv. Cirila v Mariboru« pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.